

- підвищення фінансування щодо розробок нормативної документації, пов'язаної з технічним регулюванням олійно-жирової галузі, системою кодування продукції на всіх її етапах у харчовому ланцюзі та подальшого контролю її виконання;
- спрощення механізму кредитування, особливо в період формування великих об'ємів сировини для забезпечення ритмічної роботи підприємств даного профілю;
- забезпечення висококваліфікованими кадрами підприємств та інші напрями розвитку.

Таким чином, реалізація вищенаведених напрямів підвищить ефективність функціонування вітчизняних олійно-жирових підприємств та забезпечить стійкі позиції в конкурентному середовищі на світовому ринку соняшникової олії.

Література.

1. Украина укрепляет свои позиции в мировом производстве и торговле подсолнечным маслом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukragroconsult.com/news/ukraine-ukreplyaet-svoi-pozicii-v-mirovom-proizvodstve-i-torgovle-podsolnechnym-maslom>. – Назва з екрану.
2. Голодняк В. А. Развитие технического регулирования в масложировой отрасли / В. А. Голодняк // Масложировой комплекс. – 2009. – № 2 (25). – С. 61–67.
3. Соколова Л. В. Особливості інноваційної діяльності на підприємствах олійно-жирової галузі в умовах конкурентного середовища / Л. В. Соколова, В. С. Каретнікова // Вісник НТУ «ХПІ». – Харків : НТУ «ХПІ», 2014. – № 64 (1106). – С. 122–126.
4. Хареба В. В. Современное состояние и проблемы масложировой отрасли Украины / В. В. Хареба // Материалы 2-й Международной конференции «Химия и технология жиров», (Алушта, 21-25 сентября 2009 г.). – Харьков : УкрНИИМЖ УААН, 2009. – С. 91.

БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПОРТОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Постоленко Ю. П., здобувач
Науковий керівник: Кібік О. М., д.е.н., проф.
Національний університет «Одеська юридична академія»*

На сьогоднішній день для економіки України є характерною проблема, якою є незадовільне фінансове становище, що пов'язане з неефективним розміщенням фінансових ресурсів, несприятливими тенденціями соціально-економічного розвитку економіки країни та неправильно обраною фінансовою стратегією щодо умов діяльності. У зв'язку з цим виникає необхідність в плануванні, обліку і контролі виробничо-господарської діяльності економічних суб'єктів, що, на наш погляд, відображається в ефективному складанні

бюджету. Саме процес бюджетного планування залишається слабким місцем в управлінні підприємством, портові підприємства не є виключенням.

Планування є однією із функцій управління, що являє собою процес визначення дій, які мають бути виконані для досягнення мети підприємства. Інструментом фінансового поточного планування підприємства є бюджетування.

В процесі складання бюджету підприємства портової галузі стикаються з рядом проблем, які потребують вирішення.

Серед вітчизняних та зарубіжних вчених існує багато визначень бюджету, серед яких можна виділити наступне. Під бюджетом розуміють законодавчий акт, що легалізує розпис доходів і видатків у формі фінансового документа, і лише вища законодавча влада уповноважена надати бюджету будь-який рівень чинності закону через процес ухвалення рішень за демократичними процедурами [1].

На наш погляд, бюджет слід розглядати як складну збалансовану систему взаємопов'язаних показників економічного стану підприємства, аналізу і контролю їх виконання на всіх етапах бюджетного процесу. Саме бюджет є важливим елементом ринкових відносин та адміністративним інструментом.

У сучасних умовах для збереження довгострокової конкурентоспроможності портові підприємства повинні постійно адаптувати свою діяльність під потреби ринку. В такій ситуації ще більшого значення набуває удосконалення системи управління діяльністю суб'єктів господарювання, що базується на ефективній системі формування та реалізації бюджету. Тільки врахувавши ці умови, можна досягнути оптимальної структури та співвідношення доходів і витрат, оптимізувати ресурсні потоки, забезпечити економію, удосконалити управління грошовими ресурсами, зміцнити фінансову дисципліну й підвищити рівень інвестиційної привабливості.

Основними підходами до складання бюджету є підходи «build-up (знизу-вверх)», «break-down (зверху-вниз)» та ітеративний підхід [2, с. 536]. За методом «break-down» робота по складанню бюджетів починається «зверху», тобто керівництво підприємства визначає цілі й завдання, зокрема планові показники по прибутку. Потім ці показники деталізуються по мірі просування на більш низькі рівні. Вищі рівні в такий спосіб формують планове завдання для більш низьких рівнів. За методом «build-up» роблять навпаки. Найбільш прийнятна ітераційна процедура бюджетування. Її доцільно використовувати й в сфері портової діяльності. Спочатку зверху спускаються цільові фінансові показники, потім формується за напрямом «знизу-вверх» вся система бюджетів підприємства аж до основних завершальних бюджетів, де аналізується їх відповідність цільовим показникам.

При складанні бюджету портові підприємства стикаються з рядом проблем. Серед яких можна виділити наступні: планування бюджету ведеться, як правило, тільки по основних матеріалах і заробітній платі, при цьому витрати плануються, виходячи з рівня витрат попереднього місяця, не враховуючи при цьому ринкову кон'юнктуру та зовнішні фактори, які можуть вплинути на бюджетування доходів та витрат; несвоєчасність прийняття управлінських рішень та складання реальних планів на майбутнє, що в

подальшому впливає на планові показники діяльності портових підприємств; відсутність відповідальності конкретних виконавців, проблеми узгодження бюджетів між різними структурними ланками тощо. Отже, саме чітко сформований план діяльності підприємства, який буде спрямований на планування грошових потоків, з урахуванням можливих змін в ринковій кон'юнктурі та зовнішньому середовищі, посилення контролю над виробничими показниками буде сприяти росту ефективності використання ресурсів в сфері портової діяльності.\

Література.

1. Ганіч А.Е. Суть державного бюджету. Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.6. – С. 180-185.
2. Дафт Р. Л. Менеджмент: пер. с. англ. / Р. Л. Дафт. – СПб.: Питер, 2009. – 829 с.

ПРИНЦИПЫ ОРГАНИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ РАСХОДАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ

*Пилипенко А. В., студентка; Чиркова Т. Е., студентка
Научный руководитель: Дедилова Т. В., к.э.н., доцент
Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет*

Задачей любой экономической системы является удовлетворение всех необходимых потребностей как отдельным индивидом, так и всем обществом в целом, что связано с определенным расходом ресурсов. Проблемы экономического развития тесно связаны со следующими экономическими аксиомами: потребности общества безграничны, ресурсы имеют свои ограничения. Ограничение ресурсов ведет к необходимости делать определенный выбор в производстве продукции исходя из производственных факторов и возможностей их альтернативного использования.

На предприятии с традиционной системой управления, оставшейся от плановой экономики, какими являются практически все Украинские предприятия, не используется слово "управление" в сочетании со словом "расходы", что соответствует реальному положению дел. Термин "управление" предполагает наличие механизма, обеспечивающего возможность правильного определения плановых значений, точного определения текущих фактических значений, возможность оперативного влияния на процесс формирования фактических значений управляемых показателей [1].

Управление расходами – это область управленческой деятельности, как средство достижения предприятием высокого экономического результата. Специфика этой деятельности в том, что соединяются часто независимые друг от друга знания о работе предприятия, взаимосвязь и влияние на «конечный результат – работа предприятия – прибыль» [2].

В последние годы наблюдается тенденция к росту издержек производства в связи с удорожанием стоимости сырья, материалов, топлива, энергии, а также